

צידה לדרך:

עלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

ער'ח סיון / חג השבועות

גליון מס' 2

דוד המלך - נעים ומירות ישראל

ספר שכתב במשך שנות חייו בכל המצבים בו היה. ישנם פרקים שנאמרו בזמני שמחה ובעז. ישנם פרקי תחנונים שאמר כשברח, כשסבל וכשהתאבל. הדבר המשתף בכל הפרקים ובכל המצבים הוא שבכלם יש שירה והודיה לה. דוד הוא סמל של אמונה ובטחון, ולכן הפה ספרו, ספר התהלים, לספר המרכזי בחיי היהודי. פסוקי התהלים נאמרים בהלל, בקדוש, בעתות שמחה וחדנה, ואף גם בעת סכנה, חלי וצער. ולא אנחנו לבדנו קוראים את המזמורים. דוד המלך קורא עמנו! הוא חי וקיים! שפתותיו דוכבות בקבר! אף הוא מתפלל עמנו ושופה בעדינו שיח לפני כסא הכבוד. כאמור, דוד מסמל את האמונה ואת

חג השבועות הוא יום פטירתו של דוד המלך. דוד המלך זכה להיות אחד מ'ארבעת רגלי המרפכה לשכינה' לצד האבות הקדושים, אברהם יצחק ויעקב. ילדים יקרים! יש לנו הרבה מה ללמד מאישיותו המיוחדת והקדושה של דוד מלך ישראל. אנחנו אומרים "דוד מלך ישראל חי וקיים". מה הפרוש "חי וקיים"? דוד המלך אמר בתהלים (ס"א) 'אגורה באהלה עולמים', שואלת הגמרא (בכמות צו) איך יכול אדם לגור באהלי תורה לעולם? וכי מי חי לעולם? אלא, דוד בקש מהקב"ה, שכל תלמיד חכם שאומרים דבר תורה בשמו, גם לאחר פטירתו, יהיה הצדיק כאלו חי! שפתותיו דוכבות בקבר! כידוע דוד המלך חבר את ספר התהלים.

הבטחון בה' בכל עת ובכל מצב. וכך שר בתהלותיו "כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא" וגם "צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא". גם כשאני נושא בדי כוס של שמחה, וגם כשאני אפוף קשי וצער, תמיד "בשם ה' אקרא". פסוקי התהלים נוסכים בנו תקנה בכל מצב, וספר זה לא מש מידיו של יהודי לכל ארץ הגליות.

דוד היה רגיל לחשב על דרכי ה' והנהגותיו ולחזק את אמונתו כי כל מעשי ה' מכוונים לטובה. בצעירותו הרבה בלבו "מדוע ברא ה' בעולמו את העכביש ואת הצרעה? הרי העכביש טוה וטוה, אך אי אפשר להפיק בד מחוטיו. והצרעה, אינה מפיקה דבש, היא רק הורגת דבורים עמלות... מי צריך אותם בעולם...? אך ברור היה לו כי ה' ברא את הכל במכון, עם מטרה. שום דבר לא 'סתם'.

חלפו עברו שנים, ודוד נאלץ לברח מפני אויביו שבקשו את נפשו. באחת הפעמים עלו על עקבותיו והוא נכנס להתחבא מפניהם במערה שלצד הדרך. פתאם הגיח עכביש והתחיל לטוות את רשתו על פתח המערה. כעבור זמן קצר עברו הרודפים ליד המערה. אמר אחד מהם "אולי מתחבא דוד במערה זו?" השיב לו חברו "לא יתכן! הרי יש כאן רשת גדולה

של עכביש. אלו נכנס דוד למערה זו היה קורע את קורי העכביש!" העכביש הציל את חייו!

פעם אחרת נכנס דוד למערה בו נחו רודפיו ונרדמו. דוד צמא למים ורצה לקחת מביניהם צפחת מלאה מים. בדיוק כשהוא עבר לידם התהפף שר הצבא באמצע שנתו, והניח את רגלו הגדולה על - רגל דוד! דוד תקוע! אינו יכול לזוז! הוא פחד ששר הצבא יתעורר ויתפס אותו! לפתע הגיע צרעה ועקצה את שר הצבא הישן. העקיצה גרמה לשר 'להתהפף' בשנתו, וכך השתחררה רגל דוד והוא - נמלט על נפשו... הצרעה הצילה את חייו! דוד למד ומלמד אותנו בפסוקי התהלים כי כל מה שהקב"ה עושה בעולם מכון בתכנית ברורה, ומאתו יצא רק טוב! גם לנו יש בחיים קשיים, 'עכבישים וצרעות' שונים, נאמין כי הם נועדו להציל אותנו! בתפלת הלל אנו כופלים את הפסוק שאמר דוד המלך "אודה כי עניתי ותי לי לישועה". על פי הפשט הכונה היא שדוד נותן הודיה על שה' ענה לתפלותיו. אולם בעלי הדרוש מסבירים שדוד מודה לה' על הענויים והקשיים, שעבר כי מהם צמחה לו ישועה!

בדרך רבותינו

'תאבון' לקבלת התורה...

בערב פסח הורו לנו חז"ל לא לאכל מצה, כדי שכה נבוא לליל הסדר עם תאבון גדול יותר לאכילת המצה. אם כן, היו צריכים לקראת חג השבועות להמנע לגמרי מלמוד התורה, וכך יקבלו את התורה בבקרו של חג בתאבון גדול? אמר הרבי הקדוש ה'שפת אמת', כי זה

בדיוק ההבדל בין גשמיות לבין רוחניות! במצה החמריית, ככל שאוכלים יותר כה שבעים יותר. לקראת אכילת מצת המצה בליל הסדר לא אוכלים מצה. אך בתורה הרוחנית ההפך הוא הנכון! ככל שלומדים יותר - כה מקבלים תאבון גדול יותר ללמוד התורה! אנו נוהגים להיות ערים וללמד לארץ כל

אמרו צדיקים, כי מתן תורה היה פעם אחת, ביום חג השבועות, אך 'קבלת התורה' יכולה להיות בכל יום ויום, זה רק תלוי ברצון שלנו לקבלה!

ליל חג השבועות... ובכך לעורר ולהגדיל את 'התאבון הרוחני' לקראת מתן תורה! מתן תורה וקבלת התורה... בתפלות אנו קוראים לחג השבועות 'זמן מתן תורתנו' ולא 'זמן קבלת תורתנו',

בדרך החנוה

מעורר זה, ללמד שלא יחשב האדם "אני ממשפחה פשוטה, אני עני וזר, אין לי סכוי ללמד תורה, אין לי סכוי לחבר לעם היהודי...". כשאדם מכריז "עמי! אלקי!" ביכלתו להתעלות ולזכות לכתר תורה, ואפלו לכתר מלכות! אל תביטו על הקשאים, אלא על האשר הרוחני שהיא חלקם ונחלתם של לומדי התורה. 'ילדי קרן הסעות' מוכיחים כי לכל ישראל יש חלק בתורה. התלמידים שהוריהם מכירים באמת מוסעים באמצעות 'קרן הסעות' לבתי הספר של החנוה העצמאי, ומשם מתעלים לישיבות הקדושות ורואים הצלחה עצומה. ישנן בארצנו אמהות רבות שהן כמו רות המואביה - מוכיחים שאין דבר העומד בפני הרצון!

הלקח ממגלת רות... ביום הגדול, זמן מתן תורתנו, קוראים את מגלת רות. במגלה זו מתארת מסירות נפשה של רות המואביה, בתו של עגלון מלך מואב. רות עזבה את בית אביה, את השפע ואת התענוגות, והלכה אחרי חמותה, נעמי, ודבקה בתורה. למרות שנעמי הסבירה לה את הקשאים ואת המגבלות, הצהירה רות 'עמי עמי, ואלקיך אלקי!' סבלה בתחלה עני וחרפת רעב, אך היתה מאשרת להיות חלק מעם ישראל! זכתה והנין שלה היה דוד המלך, ואף זכתה לראות בחייה את הנכד של הנכד שלה, שלמה המלך, יושב על פסא מלכותו. ביום חג שבועות קוראים אנו ספור

בדרך ההלכה

השבוע יחול יו"ט חג השבועות ביום ששי. ומתי יכינו אכל לשבת קדש? הרי ביו"ט אסור להכין לשבת שבאה למחרת. חכמים תקנו "ערוב תבשילין" שעקרה היא הכנת מאכלים לשבת כבר מערב יו"ט, ובכך אנו מראים שכבר התחלנו בהכנות ובכשולים עבור השבת, וביו"ט עצמו אנו רק 'ממשיכים' את ההכנות

ערוב תבשילין השנה עושים בערב חג השבועות 'ערוב תבשילין'. מדוע אנו עושים זאת? התורה התירה לנו עשיית 'מלאכת אכל נפש' ביום-טוב, לצורך אותו היום בלבד. כשיש אש דולקת מערב יו"ט מתר לבשל, לאפות ולהדליק גרות. אך אסור לעשות מלאכות אלה ליום אחר, אפלו לא לשבת.

לשבת. (בדרכים המתרות ביום טוב באמצעות העברת אש מאש וכדו'). הערוב נערך בערב החג. יש להכין שני תבשילים. מנהג העולם לקחת ביצה קשה או בשר או דג וכן לחם, חלה או מצה, צריף לשמר את הערוב עד לאחר סיום הבשולים לשבת. לפני כניסת החג מברכים "ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על מצות ערוב". ואומרים: "בדין ערובא יהא שרי לנא לאפווי ולבשולי ולאדלוקי שרגא ולמעבד כל צרכנא מיום טוב לשבת". ואפשר לומר בעברית: "בזה הערוב יהא מתר לנו לאפות ולבשל ולהדליק נר ולעשות כל צרכינו מיום טוב

לשבת". גם מי שאין בכונתו לבשל מיום טוב לשבת, יניח ערוב תבשילין ויברך על הנחתו, מפני שעקר מגמת הערוב לתת לאדם את האפשרות לבשל מיום טוב לשבת גם אם בפעל לא יבשל. בנוסף לכה, לרב הפוסקים, הערוב מתיר להדליק ביום טוב את נרות השבת, כפי שאנו מצינים בנסח "ולאדלוקי שרגא" (להדליק את הנר). נוהגים לאכל את תבשיל הערוב באחת מסעדות השבת, שהואיל ונעשתה על ידו מצוה אחת, ראוי להמשיך ולקיים בו את מצות ענג שבת. וכן נוהגים לקחת את לחם הערוב כלחם משנה ולבצע עליו בסעדה שלישית.

בְּדֶרֶךְ הַחִידָה

לפני כמה שנים קבלנו את התורה? באיזה יום בשבוע נתנה תורה לישראל?
באיזה תאריך בחדש נתנה התורה? מה חששו הגויים כששמעו קולות וברקים?

שלחו לנו למייל: zaida@kerenh.org.il או לפקס 03-8004455 ומי שפטר את החידות - נפרסם את השם שלו עם הפתרון בעלון הבא.

תשובות מגליון קודם:

3. בתם 12 שנים במערה עמד אליהו הנביא בחיז והכריז "מי יאמר לרבי שמעון שהקיסר מת והגורה בטלה". למה לא אמר להם בעצמו?
תשובה: כתב רבנו החיד"א כי אליהו חשש מלהפריע להם בלמוד ולבטלם מתורה!

1. יש ענין להכין אכל משבח יותר לכבוד שבת. לרשב"י היה במערה רק עץ חרוכים. יש להם רעיון איה קים זאת?
תשובה: בירושלמי נאמר לכבוד שבת נהפכו החרובים לתמרים.

2. איה למד רשב"י את תלמידיו כי שחר למוד התורה שמור לנו לעולם הבא?
תשובה: הכריז בקעה בקעה תתמלאי דינרים! ואמר לתלמידיו שיכולים לקחת דינרי זהב, אך יגרע חלקם בעוה"ב.

שמות הזוכים:

- תשובה 1: אביחי חדד
- תשובה 2: דניאל ואיתמר דויטש
- תשובה 3: יצחק פרטוש

רוצים את העלון אצלכם?

שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il וגשלו אליכם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 95-659-804-5 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדדים פלוס" בדחבי הארץ

תפילת השל"ה

יסדה רבנו ישעיה הלוי הרויץ זי"ע מחבר השל"ה הקדוש טוב לאומרה בכל עת ובפרט בערב ראש חודש סיון

אתה הוא יי אלהינו עד שלא בראת העולם, ואתה הוא אלהינו משבראת העולם, ומעולם ועד עולם אתה אל. ובראת עולמך בגין לאשתמודע אלהותך [כדי שתפורסם מלכותך] באמצעות תורתך הקדושה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. "בראשית", בשביל תורה ובשביל ישראל, כי הם עמך ונחלתך אשר בחרת בהם מכל האמות, ונתת להם תורתך הקדושה, וקרבתם לשמך הגדול. ועל קיום העולם ועל קיום התורה בא לנו ממך יי אלהינו שני צוויים. כתבת בתורתך "פרו ורבו", וכתבת בתורתך "ולמדתם אותם את בניכם", והכוננה בשתייהן אכת, כי לא לתהו בראת כי אם לשבת, ולכבודך בראת, יצרת אף עשית, כדי שנהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי כל עמך בית ישראל יודעי שמך ולומדי תורתך.

ובכן אבוא אליך יי מלך מלכי המלכים, ואפיל תחנתי, ועיני לה תלויות עד שתחנני ותשמע תפילתי להזמין לי בנים ובנות, וגם הם יפרו וירבו הם ובניהם ובני בניהם עד סוף כל הדורות לתכלית שהם ואני ואנחנו כלנו יעסקו בתורתך הקדושה ללמד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, והאר עינינו בתורתך ונדבק לבנו במצוותיה לאהבה וליראה את שמך. אבינו אב הרחמן, תן לכלנו חיים ארכים וברוכים, מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו לחיים ברחמים, זכרנו לחיים נצחיים כמו שהתפלל אברהם אבינו "לו יחיה לפניה", ופרשו רבותינו זכרונם לברכה, "ביראתך". כי על כן, באתי לבקש ולחנן מלפניך שיהא זרעי וזרע זרעי עד עולם זרע בשר, ואל ימצא בי ובזרעי ובזרע זרעי עד עולם שום פסול

שיר המעלות אשרי כל ירא ה' ההלך בדרכיו. יגיע פפיה כי תאכל אשריה וטוב לה. אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בניה בשתלי ויתים סביב לשלחנה. הנה כי כן יברך גבר ירא ה'. ברכה ה' מציון וראה בטוב ירושלים כל ימי חיה. וראה בנים לבניה שלום על ישראל.

אנא יי שומע תפלה, יקנם בנו הפסוק. ואני זאת בריתי אותם אמר יי רוחי אשר עליך ודברי אשר שמת בפיך לא ימוש מפיה ומפי זרע ומפי זרע זרע אמר יי מעתה ועד עולם. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניה יי צורי וגואלי.